

en eiendommelig Retning, og et Motiv, som ogsaa kan have nogen Gyldighed, om man vil, er, at han tidligere har staaet i Statens Tjeneste. Men Mandens Fortjeneste vilde først faae sin rette Betydning, naar der blev sagt: hans Fortjeneste er at have brudt en Bane for den private Underviisningsindustri, som vil gjøre det let for Staten at frigjøre sig for den samme Industri. Eller havde Ministeren i det offentlige Underviisningsvæsen fundet en Plads for denne Mand, hvor hans Talenter og Dygtighed kunde benyttes, og derved viist, at, fordi denne Mand's Udgangspunkt ikke havde det universitariske Underlag, at han dog ved i en lang Række af Aar at have gjort sig fortjent som Skolemand kunde finde en Plads i det offentlige Skolevæsen, saa havde vi en Anerkjendelse af en ganske anden Art end den, som gives i Ord af, hvad det betyder at have virket gavnligt i denne Retning; men det er Ulykken, at det kun er i Ord, vi have en saadan Anerkjendelse, thi den Gjerning, som foreligger i Lovforslaget, er kun simpelt hen en Anviisning paa Statskassen. — Jeg troer, at det ærede Medlem ikke har havt Ret, som har forundret sig over, at denne Sum skulde opføres paa en Pensionskonto, thi naar det er en Pension, bør den staae paa en Pensionskonto; men om det er rigtigt, at den opføres paa Sorø Akademies Pensionskonto, er en ganske anden Sag, det kan være mere tvivlsomt. Det er maaskee mere en Statspension, men man kan vel forklare sig det ved den Maade, hvorpaa man tidligere er gaaet frem med Hensyn til Sorø. Alle Mennecker syntes, at der var en Rigdom, en Overflod og at det kostede slet ikke Noget, hvad man tog derfra. Man gav Penge til Bondehøjskoler, — det kostede ikke Noget, thi det blev taget fra Sorø; man gav Penge til andre Foranstaltninger, men det kostede ikke Noget, thi det blev taget fra Sorø, og saaledes siger man rimeligviis ogsaa om denne Pension, den koster i Grunden ikke Noget, thi den bliver tagen fra Sorø; — men skal den tages fra Sorø, er det vist rigtigt, at den bliver opført paa Pensionskontoen. Vi skulle imidlertid lægge Mærke til, at vi kun kunne gjøre, hvad vi her gjøre,

som noget ganske Extraordinairt, og at vi gjøre det, fordi vi endnu ikke have gjort alle Bedkommende bekendte med, at Ting af denne Art ikke mere kunne finde Sted, og fordi den Tid, hvori saadanne Ting kunde finde Sted, ligger saa nær, at vi endnu ikke rigtig kunde komme bort derfra. Isald en Bomuldsvæver, som havde sat 6 til 800 Mennecker i Virksomhed, som stadig havde arbejdet som en dygtig og udholdende og driftig Mand i sine Forretninger, saaledes, at han knap havde Tid at see efter sit Contoir, men maatte lade Forretningerne der besørge af en Anden, og at han derved var kommen i en saa ulykkelig Stilling, at hans Fabrik maatte ophøre, han selv var bleven fattig og hans Arbeidere ikke havde noget at bestille, vilde vi saa, hvis der kom et Forslag om en Pension til denne Mand, være rede til at give den? Nei, vi vilde i høj Grad ængste os derfor, og dog er Spørgsmaalet, som her foreligger, det samme. Jeg siger paa ingen Maade dette for at gjøre Indsigelse imod, at dette Skridt bliver gjort, men jeg siger det, fordi vi skulle have fuld Bevidsthed om, hvad vi gjøre. Hvad Skoleindustrien angaaer, da staae vi unægtelig ligeoverfor de Industridrivende og tage dem Brødet af Munden. Den Mand, som vi her ville pensionere, havde kunnet leve ved sin Skole, naar ikke Landcadetsskolen var bleven ved at drive Skoleindustri langt udover den Tid, hvori det behøvedes, langt udover den Tid, da Mariboës Skole var istand til at forsyne Akademiet med Candidater nok og andre Skoler ligeledes. Det har ofte været for her i denne Sal at borttage fra Landcadetsskolen Alt, hvad der var simple Forberedelsesfag, men det har aldrig kunnet lykkes, og vi have væsentlig derved taget Brødet af Munden paa en Mand, som vi nu maae pensionere. Vi have her i Kjøbenhavn, og det er sagt af flere, en latinisk Skole, der koster os mange Penge; — ved Hjælp af den tage vi, som nyelig er udtalt, Brødet ud af Munden paa mange Skolebestyrere her i Byen. Hvorfor fortsætte vi denne Industri? Naar den ærede Minister traadte frem og sagde: understøt den private Skoleindustri, deels ved at give til selve Skolerne, deels ved i de første Tider at